

No tenim temps per reflexionar

Escrit per Filosofia

dimecres, 6 de maig de 2009 02:38 - Darrera actualització dijous, 7 de maig de 2009 02:06

JOSEP MARIA TERRICABRAS CATEDRÀTIC DE FILOSOFIA

«No tenim temps per reflexionar»

EL PUNT 5/05/09 02:00

-

n xevi xirgo

email protegit

Foto: MANEL LLADÓ

Terricabras parla positivament de la crisi com a canvi, però és especialment crític amb la crisi econòmica: «És una presa de pèl del capitalisme respecte als més febles. Tot ho hem pagat amb els nostres impostos, i ara per refer-nos ho haurem de tornar a pagar ajudant els bancs. Em sembla incompreensible. Tant com que no s'encausi alguns responsables de tot plegat»

Què vol dir agafar-se les coses amb filosofia?

▣ «Agafar-se-les amb calma. Però per a mi hauria de voler dir agafar-se-les reflexivament, pensant.»

▣ Ara ens fa falta?

▣ «Costa molt fer judicis de valors absoluts, però em sembla que estem en una societat que afavoreix la superficialitat. Allò de dir una cosa i l'endemà una altra. Ni reflexió ni crítica ni autocrítica no són ara els valors predominants.»

▣ Per a nosaltres? Per als nostres dirigents?

▣ «Per a tots. I per als mitjans de comunicació també. Perquè ja ens ajuden a reflexionar, però a vegades també ens distreuen del que és realment important. I com que al govern li interessa molt més que el ciutadà es distregui que no pas que es capfiqui, ja li va bé, i més en temps de crisi, que hi hagi més futbol i distracció.»

▣ Vostès diuen «Salvem la filosofia». S'està morint?

▣ «No. Però s'ha de salvar en el batxillerat. A secundària els darrers anys han retallat molt la presència de filosofia. Costa d'entendre que la nova Llei d'Educació digui que es pretén ciutadans més reflexius i crítics, i que llavors es redueixin les eines per aconseguir-ho. No estic en contra que es faci més matemàtiques o anglès. Però sí que es faci a costa de retallar filosofia. Pensar no és de lletres. Els científics també han de saber pensar.»

▣ Es dóna més importància a l'anglès que al català. Ho diu al seu bloc.

▣ «I és cert. És escandalós! Es fan dues hores de català, dues de castellà i tres d'anglès. A la llengua pròpia és a qui se li ha de dedicar més atenció. Les altres

s'aprenen millor si n'hi ha una de primera ben apresada»

□ L'anglès no és important?

□ «Sí, i tant. Però a vegades oblidem que les llengües s'aprenen molt millor per immersió. Per aprendre'l, més que fer més hores a escola, seria molt millor mesures com les de passar les pel·lícules de la televisió en llenguatge original o que totes les escoles de Catalunya potenciessin i fessin intercanvis amb escoles angleses. No és cap bestiesa, cregui'm.»

□ El sistema educatiu funciona?

□ «Vol ser modern. Però a mi segons quin tipus de modernitat em fa por. Volem ser moderns parlant anglès, fent servir tecnologia... i està bé. Però ser moderns també hauria de voler dir ser seriosos, sòlids, profunds, reflexius. I tot això cal cultivar-ho.»

□ Escoles i universitats estan *fabricant* estudiants amb mancances en el terreny de les humanitats?

□ «En d'altres camps no, però en aquest sí. No es pot dir que els estudiants que ara acaben secundària surtin més mal preparats que abans. No fem riure! Però conèixer llatí, mitologia, els clàssics, això és un reforç per a coses posteriors. Haver oblidat la filosofia els ha empobrit. Caminem cap a una cultura audiovisual fantàstica, però no ho serà del tot si el que fa és substituir la cultura lectora, la de llegir llibres.»

□ Tindrien millor ortografia?

□ «Aquest no és el problema més greu, entre d'altres coses perquè tampoc no és cert que se'n facin tantes, de faltes d'ortografia. Llegir més evitaria fer faltes, és cert. Però és que si llegissin més raonarien més bé.»

□ Potser és que a les escoles fan llegir autors que als alumnes no els interessien.

□ «De petits, cal que llegeixin allò que els sigui atractiu, ni que sigui *manga* o *Tintín*

Carner no s'ha de fer llegir als vuit o nou anys. El primer objectiu ha de ser fer agafar el gust per la lectura. Si obliguem a llegir, i els ho fem empassar, llegiran allò que sigui obligatori però no llegiran mai més. Tota l'educació és així.

L'educació és seducció.»

□ I això no passa amb la filosofia a ESO? No són massa joves?

□ «Depèn de quina filosofia s'expliqui. Es tracta d'ensenyar a pensar.»

□ Per tant, no hi ha males matèries, hi ha mals professors.

□ «En part, sí. A vegades no es tracta de tenir el professor que en sap més, sinó el que ho explica millor. Tot i això, penso que en general a secundària hi ha bons professors»

□ Si jo fos Jordi Pujol li diria que falta cultura de l'esforç.

□ «Segurament, però amb matisos. Perquè per a la meua generació l'esforç era un objectiu per si mateix. I apreníem absurdament cinc lliçons de memòria simplement com a esforç. I tampoc no és això. Primer cal despertar-los l'interès.

No tenim temps per reflexionar

Escrit per Filosofia

dimecres, 6 de maig de 2009 02:38 - Darrera actualització dijous, 7 de maig de 2009 02:06

Hi ha treballs de recerca de batxiller realment brillants, dignes d'universitat. Per què? Perquè ells trien el tema, hi tenen interès.»

□ Res de crisi de valors, doncs?

□ «Per sort, els valors estan en crisi. Quan jo era jove, les crisis de valors estaven prohibides pel BOE. Te'ls havies d'empassar per força. Crisi vol dir moviment, discussió, i en una societat mòbil com la nostra això és bo. Abans el masclisme era un valor. Ara, no. Per tant, no sempre els valors del passat han estat millors. Ara el problema és la velocitat. Tot va molt de pressa i no tenim temps per reflexionar. Això sí que ho lamento.»

Membre de l'Institut d'Estudis Catalans, Josep Maria Terricabras és catedràtic de filosofia de la UdG i director de la Càtedra Ferrater Mora de Pensament Contemporani. Doctor en filosofia i ciències de l'educació per la UB i per la Universitat de Münster, a Alemanya, el 2000 va rebre la medalla Narcís Monturiol al mèrit científic i tecnològic. És un dels signants del manifest que la Plataforma en Defensa de la Filosofia ha fet públic fa pocs dies. Autor de diferents publicacions, manté actualitzat el web <http://www.terrincabras-filosofia.cat/cat/>